

RØDOVRE KØMMUNE

Udgivet af:
Røddovre Lokalhistorisk Samling
Kirkesvinget |
2610 Røddovre

18 Vestvolden
Vestvolden er et imponerende befæstningsanlæg, der blev opført 1888-1892. Volden blev bygget med håndkraft og var ved at splitte landet i politisk strid over de store udgifter. Under første verdenskrig var volden fuldt bemandedt. Udviklingen i militærteknologien under krigen medførte imidlertid, at Vestvolden militært set var blevet forældet som forsvarsanlæg. Den fik lov at sove tornerosesøn som indhugnet militært område i flere

Telefon: 36 37 87 20
www.rk.dk/lokalhistorisk-samling

August 2009
Trykt i 2000 eksemplarer

årtier. Hvis man går mod syd ad Voldgaden, kan man se, at der er fældet træer og sat får på græs, så området ikke gror helt til igen. Dér kan man rigtigt se konturerne i voldanlægget, som er forbløffende velbevaret. Artillerimagasinet, den røde træbygning ved voldgaden, er en reconstruktion. Den blev udført i 1996 af Røddovre Kommunes "Projekt Vestvolden". Den oprindelige bygning blev revet ned i 1963, da storstedelen af volden overgik til at være rekreativt område. Bygningen danner i dag rammen om "Projekt Vestvoldens" formidling af historien om volden. Elmesygen har i øvrigt været hård ved elmetraerne mange steder. Derfor er de blevet fældet og der er plantet nye træer langs voldgaden. Volden blev fredet i 1996. Nye plejelplaner skal sikre en balance mellem bevarelse af natur og historie.

På tur langs Røddovres Kulturakse

Udgivet i samarbejde med Danmarks
Naturfredningsforening

Web: www.dn.dk/roedovre
Kontakt: roedovre@dn.dk

På tur langs Rødovres Kulturakse

I Damhussøen og -engen

Damhussøen er dannet ved opdæmning ved Roskildevej. Den nuværende form fik søen først fra 1850'erne, da man anlægde Damhusdæmningen, som skilte søen i 2 dele, hvor den nordlige blev til eng. Harrestrup Å blev i 1938 ført vest om søen i en kanal, så vandet fra Harrestrup Å skal pumpes op i søen, der i århundreder er blevet brugt som drikkevandsreservoir for København.

Der er observeret 125 fuglearter ved Damhussøen (udaf godt 400 mulige i Danmark) og for lille skællesluger; taffeland, blishøne og troldand er den et vigtigt hvilested, når fuglene trækker sydpå eller overvintrer i Danmark. Der hvor Harrestrup Å tidligere løb gennem engen, kan man om foråret se mange forskellige blomsterarter, bl.a. korsknap, træd-ærenpris samt lav ranunkel.

2 Rødovregård

Rødovregård er den eneste gård, der er bevaret i den gamle Rødovre landsby. I dag er gården medborgerhus og et populært mødested for foreningerne i kommunen. På gården finder man desuden Rødovre Kommunes Lokalhistoriske Samling. Rødovre Kommune købte gården i 1967 og overtog brugssretten i 1976 efter at den havde været i samme slægt eje i 200 år. Stuehuset er fra 1878, mens portbygningen er fra 1913. De øvrige bygninger er dels restaurerede, dels nyopførte men holdt i den gamle stil.

3 Heerup Museum

Det sidste skud på stammen af kulturinstitutioner i Rødovre er Heerup Museum, der i 2001 åbnede i tilknytning til Rødovregård. Den folkekære danske kunstner Henry Heerup (1907-93) købte i 1946 en grund på Kamstrupvej i Rødovre og brugte

Navnet Rødovre, er afledt af landsbyens beliggenhed ved Harrestrup Å. Det sidste led i navnet ”ovre” kommer af det olddanske ”awarth”. Første del af ordet ”a” betyder en å, mens anden del ”warth” betyder en vagtpost. Navnet har således oprindelig betegnet et bevoget sted ved åen. For at skelene mellem Rødovre og Hvidovre brugte man tidlige forskellige tilnavne om de to byer. Rødovre blev kaldt Øvre Ovre, fordi det lå længere oppe ad Harrestrup Å end Hvidovre, der blev kaldt Ydre Ovre. I 1600-tallet begyndte man at skelene mellem de to byer ved at kalde henholdsvis Rødovre og Hvidovre, sandsynligvis på grund af kirkernes farve.

S E V A E R D I G H T M D E R

Turen går tværs gennem Rødovre på den smalle led, ca. 3 km., ”fra grønt til grønt”. På denne tur får vi den centrale kulturhistorie at vide om Rødovre. Den begynder ved Damhusøen og – engen, som hører under Københavns Kommune. Efter besøget i den gamle Rødovre landsby følger resten af ruten Rødovre Centrum, rådhuspladsen med rådhuset, kulturhuset Viften og hovedbiblioteket samt flere andre vigtige bygninger i vores lokalsamfund, til vi ender ved Vestvolden.

Byens navn

4 Vejbyvej

Vejbyvej er navnet på denne lille uanseelige grusvej, der ligger lidt nord for Heerup Museum og Rødovregård. Den minder os om landsbyen Rødovre i slutningen af 1700-tallet. De gamle huse på Vejbyvej var husmandssteder og aftægtshuse. Gårdene i den gamle Rødovre landsby lå på rad og række fra Annexgården og Rødovre Kirke og nordpå mellem Damhusengen og den nuværende Voldumvej.

S E V A E R D I G H T M D E R

Rødovre Kirke fra 1664 er den tredje kirke på samme sted. Fundamentet til den første kirke, en kridt- og kampestenskirke fra omkring år 1100 blev afdækket, da Nationalmuseet restaurerede den nuværende kirke i 1958. Den anden kirke blev indviet under biskop Absalons omkring år 1200, men den blev ødelagt under Svenskekrigen 1658—1660. Danskerne havde selv nedbrændt en del gårde og fort kreaturerne ind til København, så mindst muligt faldt i svenskernes hænder. Efter overleveringen var den svenske konge, Carl X Gustav, så chokeret over denne ”brændte jords politik”, at han skal have udbrudt: ”Nu vil jeg sværge dyrt på, at vi får modstand, og at København vil værge sig.” Disse ord skal være sagt, da han stod på bronzealdergrav-

livet igennem haven som udendørsatelier og galleri. Kernen i Heerup Museum er Heerups samling af egne værker, som i 1995 blev skænket til Rødovre Kommune af enken Marion Heerup. Maleren, billedhuggeren og grafikeren Heerup er kendt og elsket af mange for sin særlige evne til at behandle livets store eksistentielle temaer på en enkel, farverig og nærværende måde.

7 Rødovrevej

Rødovrevej blev anlagt i slutningen af 1700-tallet og gik fra Roskildevej til Islevhus ved den nuværende Islevbroej. Omkring 1940 blev vejen reguleret og udvidet, hvilket medførte at en række gamle huse, der lå langs med Rødovrevej og kirkegården, blev revet ned.

8 Rødovre Parkvej

Strækningen mellem Rødovrevej og Tårnvej blev anlagt i vinteren 1955-56 som led i et parkbælte, der skulle forbinde de grønne områder ved Damhusengen med Vestvolden. Ideen om et parkbælte gik helt tilbage til Egnsplanudvalgets betænkning om Københavnsgrønnes grønne områder fra 1936. Sparekassen for København og Omegn udskrev i 1958 en konkurrence om nye hustyper. Otte af de præmierede huse blev opført på Rødovre Parkvej nr. 9-23. Tre af husene (nr. 9, 19 og 23) blev præmieret af Rødovre Kommune i 1961.

9 Tyren

Motivet til skulpturen er hentet fra Rødovres byvåben, som er inspireret af adelsmanden Torben Oxes våbenskjold. Byvåbnet med en tyr på en bro er fra 1938. Billedhuggeren Gudrun Lauesen "nøjedes" med at vise en lille Hereford tyrekalv i sin skulptur fra 1977, som var bestilt i anledning af kommunens 75 års fødselsdag.

10 Rådhuset

Rådhuset blev opført i 1956 af borgmester Gustav Jensen Rådskab. Man drømte om at lave en moderne kollektivby og opførte 597 små rækkehuse på gården Carlsros marker med tilhørende fællesfaciliteter i nogle af Carlsrogårdens længer. I 1957-58 blev "Langhuset" med 250 lejligheder bygget ud mod Tårnvej. Der var beboerrestaurat, reception med håndkøbsudsalg, kiosk, be-

S

E

V

A

R

D

I

G

H

T

M

D

E

R

nemtækt og tegnet af mesteren. Kommunen modtog i 2002 en byfornyelsespriis fra fonden Realdania for at lave et bilfrit gårdrum med lavvandede mangrove-inspirerede bassiner mellem rådhus, bibliotek og Viften.

11 Biblioteket

Biblioteket der er centralt placeret over for rådhuset blev taget i brug i 1969, således at kultur, handel og offentlig forvaltning danner de tre sejler i kommunens midte. Biblioteket er tegnet af Arne Jacobsen og lukker sig mod omverdenen. Inde åbner huset sig som en bog, mod fem lysgårde. Den store sal får desuden lys fra en "paddehøft", der er hævet over bygningen og dækket af et frifært tag. Bygningens facadesten er norsk marmor - sorte solvægsten. Huset er karakteriseret ved en arkitektonisk strenghed, der kombineret med udnyttelsen af lyset som formskabende element, skaber sit eget udtryk.

12 Viften

Kulturhuset Viften blev indviet den 1. oktober 1989 som afløser for den tidligere Islev Bio. Huset er tegnet af arkitektfirmaet Dissing & Weitling, efterfølgerne til Arne Jacobsens tegnestue. Viften rummer en biograf, en flæksibel teater- og koncertsal, en café og foyer samt lokaler til Radio Rødovre og Rødovre Tætterforening. Kulturhusets navn er fundet efter en konkurrence blandt byens borgere og rammer præcis både husets udseende med den vifteformede foyer og café samt den vifte af kulturoplevelser, der året rundt tilbydes byens borgere.

13 Rødovre Centrum

Der var i 1960 udarbejdet en butikscenterplan for det centrale Rødovre. Ifølge den skulle forretningerne placeres mere centralt i kommunen for at afsløre Roskildevæj som indkøbsgade, da denne var blevet alt for trafikeret til at fungere godt som hovedstrøg. Det var en privatmand, gartner Aage Knudsen, som fik idéen til at bygge et overdækket center efter amerikansk forbillede. Fra 1966, da Rødovre Centrum blev indviet, var alle butikker lejet ud.

14 Carlsro

Hele bebyggelsen er opført af Rødovre Almennyttige Boligselskab. Man drømte om at lave en moderne kollektivby og opførte 597 små rækkehuse på gården Carlsros marker med tilhørende fællesfaciliteter i nogle af Carlsrogårdens længer. I 1957-58 blev "Langhuset" med 250 lejligheder bygget ud mod Tårnvej. Der var beboerrestaurat, reception med håndkøbsudsalg, kiosk, be-

S

E

V

A

R

D

I

G

H

T

M

D

E

R

A

D

G

I

D

G

I

D

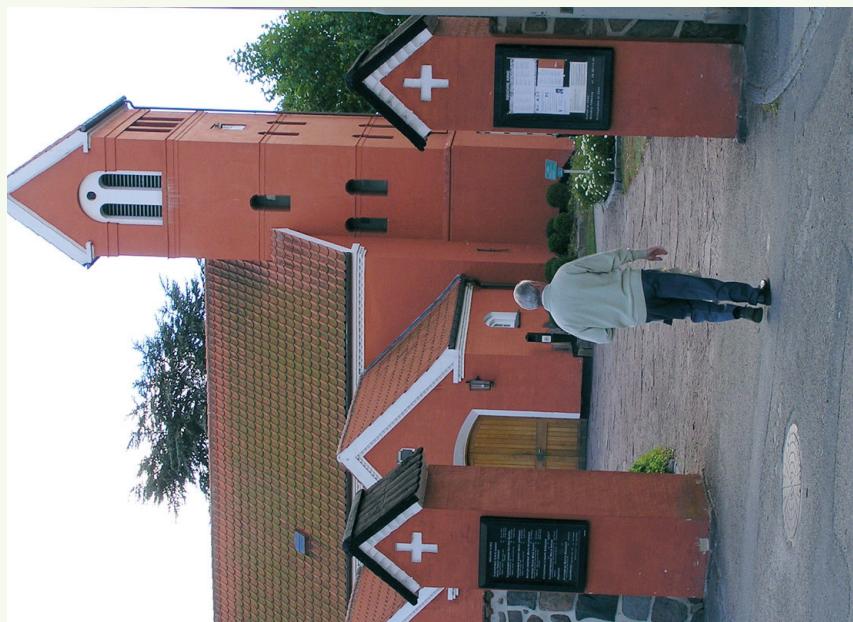
G

H

E

L

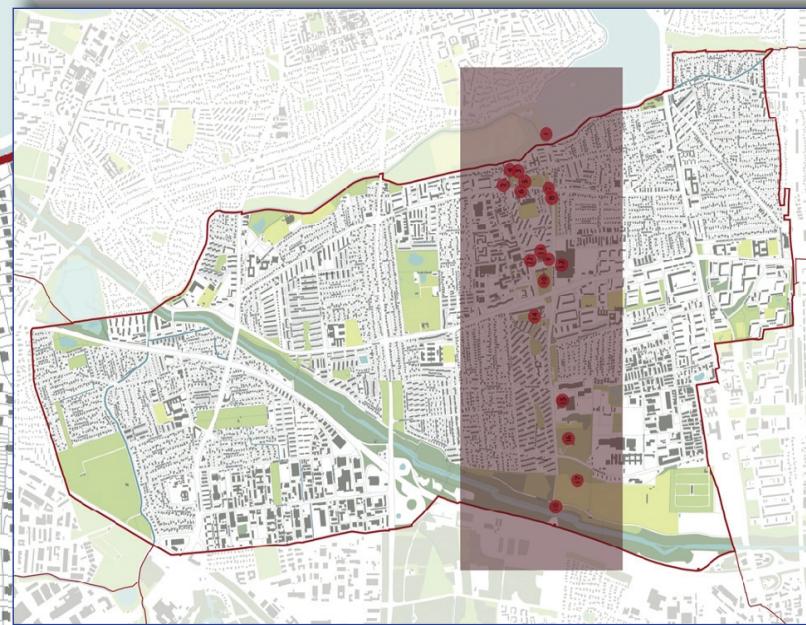
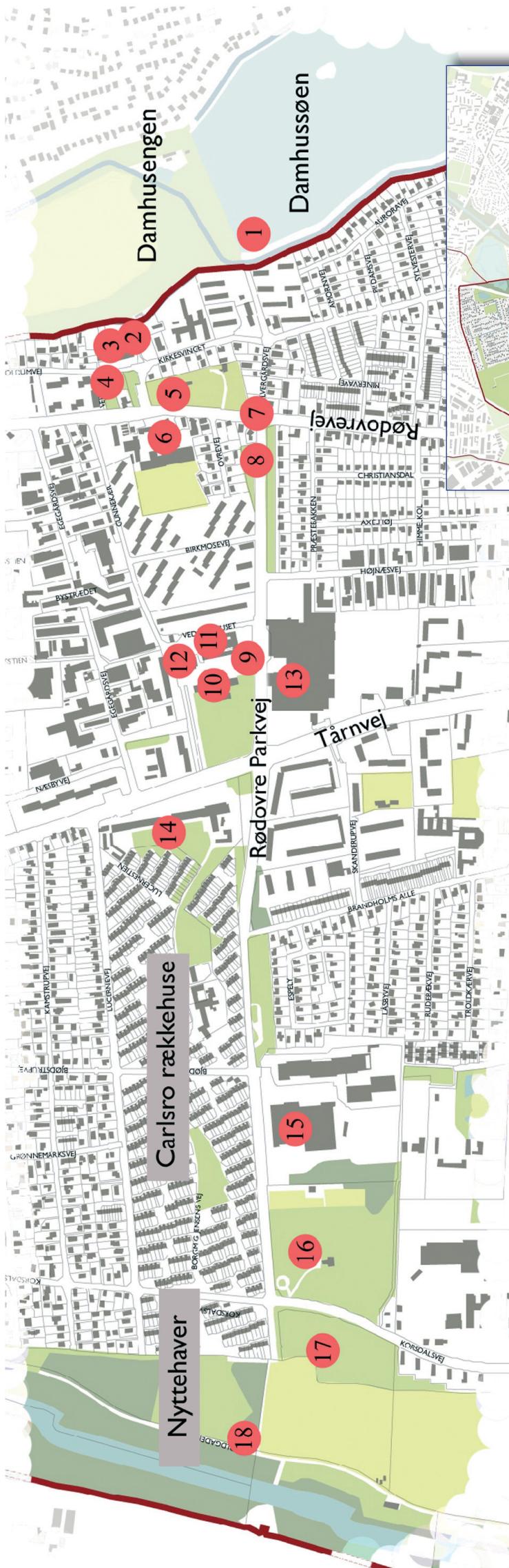
S

6 Rødovre Skole

Den ældste del af den nuværende Rødovre Skole, den sydlige del af portbygningen, stammer fra 1891. Skolen bestod oprindelig kun af lærerbolig og et klasseværelse. I 1901 blev den nordlige del af portbygningen tilføjet. Siden er der sket mange udvidelser. I skolegården står en statue af en fløjtespilende hyrdedreng.

Den blev opstillet i 1939 som en kopi af den originale statue, der er udført til minde om komponisten Carl Nielsen af hans kone Anne Marie Carl Nielsen. Det er ingen tilfældighed, at der står en statue af Carl Nielsen i gården på Rødovre Skole, for skolens overlærer, Johs. Hansen var Carl Nielsens ungdomsven. Ordene på soklen: "Drengs Drøm - Mands Daad" er forfattet af fru overlærer Hansen.

16 Espelunden og Espehus

I 1953 overtog kommunen Espehus Planteskole, et 20 tdr.land stort område, der blev udlagt som park. Anlægget blev færdigt i 1955, og Espehus blev traktørsted i 1958.

Parken blev anlagt uden noget skriftligt forarbejde – det kunne stadsgartneren vel nok finde ud af! Parken er siden vedligeholdt af kommunen med beskæring, blomster ved indkørslen og f.eks. et nyt dræn, ellers var alle træernes rødder blevet kvælt i vand.

17 Røddovre Kommunes Boldbaner

Røddovre Kommunes Boldbaner ses mod syd, når man er gået over Korsdalsvej mod Vestvolden. Til den modsatte side ses ca. 100 nyttehaver, hvor grønkålen står strunk hele vinteren.

boerhotel, fødeklinik og vuggestue. Hovedparten af de kollektive tilbud eksisterer ikke mere. Til gengæld har Carlsro stadig et væld af foreninger og er efterhånden moderniseret til nutidsniveau.

15 Røddovre Skøjte Arena og Røddovrehallen

Røddovre Skøjte Arena blev taget i brug i 1995. Kommunen ville godt holde på "sit" dygtige ishockey herrehold og byggede derfor en hal med internationale standarder, som endda kan vise "Holiday on Ice". Bagved ligger Røddovrehallen. Den blev indviet den 3. januar 1976 da Røddovre Kommune fejrede sit 75-årsjubilæum. Hallen huser flere forskellige idrætsgrønne. Ved siden af skøjtehallen findes man tennisbaner, og inde bag dem ligger et lille klondyke, byggelegpladsen "Byggeren", som inviterer sine naboer til både julemarked og Sankt Hans bål.